

חג אביב שמח ופורח

דבר המנהל

ד"ר אמיר שטיינמן

שימור וחיזוק הקשר איתכם הוא אחת המטרות העיקריות של תפקידי. במסגרת זו החלטנו כבר בביצוע סדרה של מפגשים עם רופאי בית החולים, מפגש ראשון נערך בשבוע הראשון של פברואר עם רופאי מחלקת רפואה פנימית בנושא דילמות בטיפול ואבחון של IMHA. למפגש זה הגיעו למעלה ממאה רופאים והתגובות היו טובות מאוד. המפגש הבא יהיה עם מחלקת חירום וטיפול נמרץ והודעה על כך תצא בהמשך. כפי שתראו בגיליון זה, אנו פותחים מספר שירותים חדשים ביניהם פוריות חיות קטנות, רפואה משלימה ורפואת פה ולסת, שירות, שפועל כבר מספר חודשים במסגרת בית החולים. כמו כן, אנו פותחים את שירותי מחלקת ההדמיה החוזה, ומעכשיו ניתן יהיה לשלוח מקרים לאולטראסאונד ולסיטי בתיאום טלפוני.

אשמח לשמוע הערות והצעות לשיפור השירות והקשרים בינינו ואני מבקש שתהיו איתי בקשר ישיר בכל מקרה של שאלות או טענות. אני מאחל לנו שיתוף פעולה פורה!

בכבוד רב,

אמיר

משרד: 03-9688544

נייד: 054-8820516

מייל:

Steinman@agri.huji.ac.il

רופאים ורופאות יקרים,

בראשון לפברואר החלטתי את פרופ' שחר בתפקיד מנהל בית החולים, ומכיוון שבעונותי הנני רופא סוסים וחלקכם אינכם מכירים אותי, אני רוצה לנצל במה זו לשם כך.

סיימתי את לימודי הווטרינריה בארץ בשנת 1996, ולמעשה, מאז אני עובד בבית החולים. בסיום הלימודים עשיתי אינטרנשיפ במחלקת חיות גדולות ומיד לאחר מכן התמחות ישראלית ברפואת סוסים בהנחיית ד"ר גילה סוטון. לאחר מכן, המשכתי לדוקטורט בנושא התגובה החיסונית של בקר לחיסוני בוטוליזם, בהנחיית פרופ' נחום שפיגל, ולפני כשלוש שנים סיימתי תואר שני במנהל מערכות בריאות באוניברסיטת תל אביב. משנת 2006 אני מנהל את מחלקת חיות גדולות ובשלוש השנים האחרונות הייתי גם סגן מנהל בית החולים. אני רואה בתפקיד מנהל בית החולים זכות גדולה ואתגר גדול ומקווה שאעשה אותו בצורה הטובה ביותר.

אני רואה בכם, עמיתי, את קהל הלקוחות העיקרי והחשוב ביותר, ומאמין ששיתוף הפעולה עם כל אחד ואחת מכם חיוני להפעלה המיטבית של בית החולים. אנו מצויים בתקופה רצופת אתגרים עם מצב כלכלי לא פשוט ותחרות שהולכת ומתעצמת. אני מאמין שעל מנת שנוכל להמשיך להכשיר סטודנטים לווטרינריה ברמה הגבוהה ביותר כפי שעשינו עד כה, אנו צריכים להמשיך ולהתפתח ולהציע לכם ולבעלי חיות המחמד שירות ברמה הגבוהה ביותר האפשרית.

הודעה על הקמת מרכז פוריות לחיות מחמד בביה"ח הוטרינרי ההוראתי

השירותים שיינתנו במרכז הפוריות לחיות מחמד כוללים בין היתר:

בנקבות:

- הערכת פוריות מלאה (Female Breeding Soundness Evaluation)
- ניהול פוריות לקביעת מועד הרבעה/הזרעה אופטימלי
- הזרעה מלאכותית עם זירמה טרייה/מקוררת/קפואה בהתאם לפרוצדורות המקובלות בתחום
- איבחון ומעקב הריון. מעקב וטיפול בהריון בסיכון.
- מעקב וסיוע בהמלטות/ניתוחים קיסריים
- מניעת רבייה באופן לא כירורגי
- איבחון וטיפול בבעיות/מחלות של מערכת הרבייה
- איבחון וטיפול ב infertility-ו subfertility

בזכרים:

- הערכת פוריות לזכרים, כולל בדיקת זרע (Male Breeding Soundness Evaluation)
- איסוף זירמה
- הכנת זירמה למשלוח (מקוררת) ברחבי הארץ/בינ"ל
- הערכת זירמה להקפאה (freezing test) והקפאת זירמה
- סיוע בייבוא של זירמה מקוררת או קפואה לישראל
- אחסון זירמה קפואה (בנק זרע)
- מניעת רבייה באופן לא כירורגי
- איבחון וטיפול בבעיות/מחלות של מערכת הרבייה
- איבחון וטיפול ב infertility-ו subfertility

בנוסף לשירותים אלו, ניתן שירות ייעוץ טלפוני לרופאים וטרינריים בכל הקשור לרפואת פוריות חיות מחמד, ללא תשלום.

להפניית מקרים קליניים או הזמנת יעוץ טלפוני יש לפנות למחלקת זימון תורים וקשרי לקוחות של ביה"ח הוטרינרי בטלפון 03-9688518/73, בימים א'-ה' בין השעות 8:00-18:00.

בית החולים הוטרינרי ההוראתי מיסודה של האוניברסיטה העברית שמח לבשר על הקמת מרכז פוריות, שייתן שירותים וייעוץ קליני בטריגונולוגיה של כלבים וחתולים. צוות מרכז הפוריות לחיות מחמד כולל, בין היתר, את ד"ר טל רז ואת ד"ר סמדר טל, שניהם מומחים מטעם הקולג' האמריקאי לטריגונולוגיה (American College of Theriogenologists; ACT).

ד"ר טל רז סיים את לימודי הוטרינריה בביה"ס לרפואה וטרינרית של האוניברסיטה העברית בשנת 2002. בשנת 2007 סיים שלוש שנים של התמחות בטריגונולוגיה ב University of Saskatchewan שבקנדה, שלאחריהן עבר בהצלחה את מבחני ההסמכה לקבלת התואר Diplomat ACT מטעם הקולג' האמריקאי לפוריות. בהמשך השלים לימודי דוקטורט (PhD) בתחום פיסיוולוגיה של פוריות באותה האוניברסיטה בקנדה, וכן פוסט-דוקטורט במכון ויצמן במחקר בסיסי בפוריות. ד"ר טל רז נמנה על סגל ביה"ס לרפואה וטרינרית של האוניברסיטה העברית.

ד"ר סמדר טל סיימה בהצטיינות את לימודי הוטרינריה באוניברסיטת Guelph שבקנדה בשנת 1992. לאחר עבודה כקלינאית בקנדה, שבה ארצה והקימה מרפאה וטרינרית ברמת גן. לאורך כל שנות ניסיונה התרכזה ולמדה רפואת פוריות חיות מחמד. בשנת 2011 סיימה 3.5 שנים של התמחות, בהנחיית מומחים מאוניברסיטת Guelph (alternate route), ועברה בהצלחה את מבחני ההסמכה לקבלת התואר Diplomat ACT מטעם הקולג' האמריקאי לפוריות. ד"ר סמדר טל הצטרפה לאחרונה לצוות מרכז הפוריות של ביה"ח הוטרינרי האוניברסיטאי בבית דגן.

ביה"ח הוטרינרי האוניברסיטאי שם לעצמו למטרה להוביל ולתת שירות מקצועי מהמדרגה הראשונה בתחום פוריות חיות מחמד, בהתאם להנחיות ה-American College of Theriogenologists, תוך שיתוף פעולה ושמירה על קשר רציף ופתוח עם רופאים וטרינרים מפנים.

אנו מתחייבים בזאת כי הטיפול במקרים שיופנו למרכז הפוריות לחיות מחמד ינתנו אך ורק בכותלי ביה"ח הוטרינרי בבית דגן ויתנהלו תוך שמירה על קשר רציף עמכם - הוטרינרים המטפלים, ובהתאם לכללי האתיקה המקצועית.

בתקווה לשיתוף פעולה פורה!

ד"ר סמדר טל DVM, DiplACT
ד"ר טל רז DVM, PhD, DiplACT, מנהל יחידת הפוריות
ד"ר אמיר שטיינמן DVM, PhD, MHA, מנהל ביה"ח

שרות חדש

פתיחת שירותי רפואה משלימה בביה"ח הווטרינרי האוניברסיטאי

דיקור סיני, המהווה חלק מהרפואה הסינית, משתלב בצורה קלה וטובה עם הטיפול הקונבנציונלי וביחד התוצאה היא מוצלחת יותר מאשר כל אחד בנפרד.

בית החולים הווטרינרי להוראה של האוניברסיטה העברית בירושלים שמח להודיע על פתיחת היחידה לרפואה משלימה בהנהלת ד"ר **תמי סיניבר**, החל מתאריך 1.3.2013.

זמני ודרכי פעילות:

- בשלב ראשון יתקבלו מקרים ביום ראשון אה"צ וביום חמישי בבוקר.
- לתיאום תורים יש לפנות למחלקת זימון התורים של בית החולים בטלפון: 03-573/9688518
- להתייעצות איתי ניתן להתקשר לטלפון: 054-7227112.
- ניתן לשלוח מיילים דרך מחלקת זימון תורים של ביה"ח vethosp@agri.huji.ac.il

ד"ר **תמי סיניבר** סיימה את לימודי הווטרינריה בשנת 2004 בסנט אישטוואן בבודפשט הונגריה. היא בוגרת בית הספר לדיקור סיני לחיות בקליפורניה "INTERNATIONAL VETERINARY ACUPUNCTURE SOCIETY". החל משנת 2006 היא מטפלת בכלבים חתולים וסוסים בעזרת דיקור סיני.

אנו מקווים שתמצאו תועלת בשירותים אלו. אתם מוזמנים לפנות אליי בכל עניין.

בכבוד רב,
ד"ר אמיר שטיינמן

הרפואה הסינית הולכת ותופסת תאוצה ברחבי העולם. כיום מעריכים שאחד מכל ארבעה אנשים מטופל על ידי רפואה משלימה לסוגיה. חלק ניכר מבעלי חיות שחוו טיפול משלים יחפשו כזה גם לחיות המחמד שלהם, מתוכם רק שלישי יידעו את הווטרינר שלהם על הטיפול הנוסף, ובכך עלולים להגדיל את הסיכוי לאינטראקציה שלילית בין שני סוגי הטיפול אשר לא מסונכרנים.

לכן, אנו מעודדים אתכם להפנות מקרים יחד נעבוד בשיתוף פעולה על מנת לתת לבעל החיים את הטיפול הטוב ביותר. היחידה מתחייבת לפעול בקולגיאליות ובתאום מלא עם הרופא המפנה. הטיפול שיבוצע יהיה רק זה שלגביו נעשתה ההפניה.

מטרות היחידה:

- מתן שרותי רפואה משלימה לבעלי חיים - בשלב ראשון דיקור סיני.
- שיטות טיפול נוספות יתווספו במשך הזמן.
- הגברה ופיתוח המודעות לתחום בקרב הסטודנטים, הווטרינרים הפרטיים, וקהל הלקוחות.
- היחידה תפעל בשיתוף פעולה עם יתר מחלקות ביה"ח.

דיקור סיני

- בעזרת דיקור סיני ניתן לטפל במגוון רחב של מקרים לדוגמא:
- כאב
 - מחלות גריאטריות
 - פריצות דיסק
 - בעיות אורתופדיות (למשל: חולשה ברגלים האחוריות, hip dysplasia)
 - אסטמה בחתולים
 - מחלות כרוניות

תיאור מקרה מחלקת חיות מחמד אקזוטיות

קיג'יוו (אפור בסוהילית - Kijivu), תוכי ג'אקו מזויג לא ידוע, הובא לבית החולים הווטרנרי בנובמבר של 2011 עם תלונה של עיוורון מזה 3 חודשים - הוא היה אז בן 7 חודשים. בהיסטוריה הייתה טראומה (ככל הנראה בעיטה) ומאז הוא התעוור. הוא היה פחות פעיל, ישן הרבה ובשבוע האחרון גם הפסיק לאכול. (מיד לפני הפסקת האכילה גם הותקף על ידי חתול). בבדיקה פיזיקאלית נמצא תוכי קחקטי (313 גרם), מדוכא וסומר נוצות. הוריד האולנארי היה חיזור והוא חלש. העיניים נראו בולטות, והיו שטפי דם לידם. בבדיקה אופטלמולוגית על ידי פרופ' רון עופרי נמצאו לחצים תוך עיניים גבוהים מאוד בשתי העיניים (31 בשמאל ו-35 בימין) והעדשה בעין שמאל נראתה בסאב-לוקסציה. הומלץ לבעלים לבצע עוד בדיקות (אולטראסאונד רטרו-בולבארי, ספירת דם ופאנל ביוכימי). בעקבות עלויות הבדיקות, וההסבר שככל הנראה באופן מינימאלי יהיה צורך בטיפות עיניים לכל החיים, הבעלים החליט לוותר עליו.

הוא הפך לתוכי בית חולים - עבר מספר בדיקות (לא נמצאו מסות מאחורי העיניים, הוא היה אנמי עם ספירה לבנה מאוד גבוהה (הערכה של $47 \times 3 \times 10$) ושילי בבדיקות כלמידופילה). הוחלט לטיפול בטיפות עיניים (דורזולאמיד), אנטיביוטיקות סיסטמיות ושיכון כאבים. הוא היה מוכן לקבל דיסה של גוזלים ממזרק מיד, ובעצם עבר שוב תהליך של גמילה למזון מכופתת. הוא נהיה הרבה יותר פעיל ואינטראקטיבי, אך היה ברור שאינו רואה, או רואה מעט מאוד. מצב הלחץ התוך עיני לא השתנה, ונוסו עוד תרופות וטיפולים - כולל הזרקת ג'נטמיצין לתוך העין. בסיכומו של דבר הוחלט על אנוקליאציה (תחילה עין שמאל בגלל הלוקסציה, ואז גם ימין מספר חודשים לאחר מכן).

למרות חוסר הראיה קיג'יוו מסתובב באופן מאוד פעיל בכלוב, ומכיר את דרכו לכלי המים והאוכל, כולל לכלי האוכל של הצ'ופרים, שמשנה מקום כל יום. הוא מאוד אוהב לומר את השם שלו בכל מיני צורות - וכל שמות החיבה שרכש כאן מהצוות. הוא אומר קח, בוא, שלום, בוקר טוב ועוד מילים שאנחנו עדיין לא מזהים. אתם מוזמנים לבקר אותו בביקור הבא שלכם בבית החולים,

ד"ר דניאלה יעקב,

מחלקת חיות מחמד אקזוטיות,
סיימה התמחות בחיות מחמד אקזוטיות
באוניברסיטת פנסילבניה ב-2007

הכר את המחלקה היחידה לרפואת שיניים וכירוגית פה ולסת

היחידה לרפואת שיניים וכירורגית פה ולסת נוסדה לפני שמונה חודשים. במהלך תקופה זו השתלבה היחידה בפעילות בית החולים, והיום היא מתפקדת כיחידה עצמאית, הפועלת בשיתוף פעולה מלא עם שאר מחלקות בית החולים.

היחידה חרטה על דגלה את העקרונות הבאים:

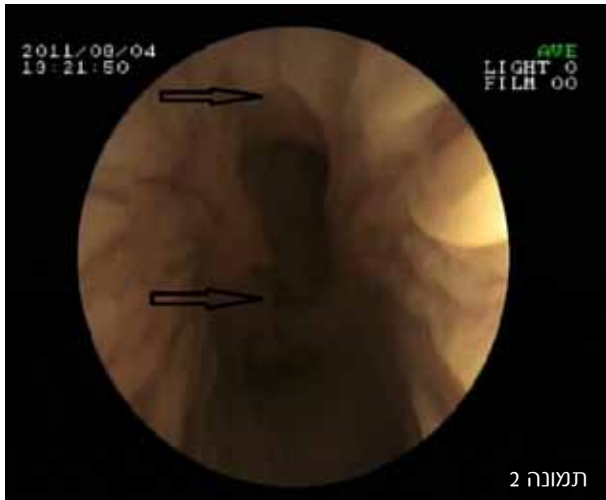
- לתת מענה מקיף ויסודי לכל הבעיות הנוגעות לרפואת שיניים וחלל הפה, וכן כירורגיה של הפה הלסתות והפנים לרווחת ושיפור הבריאות ואיכות החיים של חיות המחמד.
- להוות כתובת להפניית מקרים בתחום על ידי הרופאים הפרטיים.
- לקדם ולהעמיק את המודעות לחשיבות הטיפול בכל הבעיות הנוגעות לשיניים לפה וללסתות.
- רוב המקרים המטופלים על ידי היחידה, מקורם בהפניה מהרופאים הפרטיים, חלק קטן מגיע מתוך בית החולים וחלקם מלקוחות הפונים ישירות.
- הבעיה הנפוצה ביותר שטופלה על ידי היחידה היא המחלה הפריאודונטאלית. אחריה, לפי סדר יורד: שיניים שבורות, סטומטיטיס כרוני של חתולים, טראומה ללסתות ולפנים, גידולים בחלל הפה והלסתות, בעיות מנשך טראומטיות ועוד.

הטיפולים שניתנו על ידי היחידה: טיפול פריאודונטאלי (הכולל צילומי רנטגן דנטאלי, בדיקה ותיעוד כיסי החניכיים, ניקוי יסודי של השיניים מעל ומתחת לקו החניכיים, פוליש, וטיפול ספציפי לפי הצורך), עקירות, שיוף והחלקת פני שורש השן, טיפולי שורש, תיקון שברים בלסתות בעזרת התקנים אקריליים, הסרה כירורגית של גידולים מחלל הפה, כריתת לסתות (חלקית/מלאה) ותקון מנשך ע"י טיפול אורטודונטי.

את היחידה הקים ומנהל **ד"ר יואב בר-עם** שהוא בעל הכשרה הן בכירורגיה של חיות מחמד והן ברפואת שיניים וטרינרית. את הכשרתו בכירורגיה של חיות מחמד מטעם הקולג' האירופאי רכש בבית החולים הווטרנרי האוניברסיטאי של האוניברסיטה העברית בירושלים. לאחר סיום התמחות זו המשיך ד"ר בר-עם להתמחותו השניה מטעם הקולג' האמריקאי לרפואת שיניים אותה סיים בשנת 2007 בדיוויס שבקליפורניה. החל משנת 2008 ועד לחזרתו ארצה, שימש ד"ר בר-עם כמרצה בכיר (Assistant Professor בקולג' לרפואה וטרינרית באוניברסיטה של קולורדו (CSU) שם הקים וניהל את היחידה לרפואת שיניים וכירורגית פה ולסת, עסק במחקר ובהוראה.

LAPAROSCOPIC ASSISTED TUBE CYSTOTOMY FOR URETHRAL RUPTURE IN A FOAL

ד"ר גיל עורף, DVM ד"ר גל קלמר, DACVS

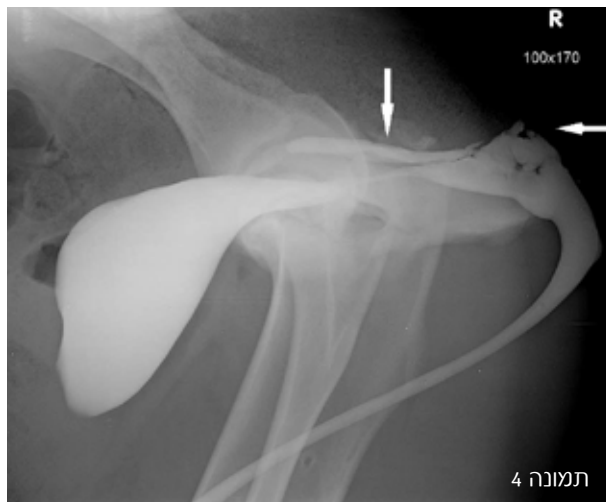
תמונה 2

תמונה 1

תמונה 3

תמונה 4

ג'מי, סייח טנסי בן 10 ימים, הופנה לביה"ח הווטרנרי האוניברסיטאי בעקבות סימני טנזמוס ונפיחות סביב האנוס. היסטוריה: הסייח נולד בהמלטה תקינה ובזמן המתאים. ביום ההפניה נראה חלש יותר ומתאמץ להעביר צואה. כמו כן נראתה נפיחות משמעותית סביב האנוס. הבעלים טיפל במתן בנאמין (flunixin meglumine) והסייח הופנה טלפונית ע"י ד"ר רוני חאיק לביה"ח עקב חשד לקוליק.

בדיקה פיזיקלית: הסייח נראה חלש אך יונק מאימו עם קצב נשימה ודופק מהירים מהנורמלי (76 ו-130 בהתאמה). כמו כן, נראה כי הוא משתין בזרם חלש עם קרישי דם. בבדיקה דיגיטלית ברקטום הורגשה צואה קשה עם נוכחות חול.

בדיקות נוספות: בדיקות דם שכללו CBC, גלוקוז, לקטט וקריאטינין נמצאו תקינות. במחשבה כי מדובר בטראומת בטן אגן, בוצעו צילומי רנטגן לבטן ולאגן, וכמו כן בוצע US בטני, אך לא נמצאו ממצאים פתולוגיים.

הסייח החל בקבלת טיפול תומך שכלל נוזלים לוריד, בנאמין לשיכוך כאבים, אנטיביוטיקה, בעקבות היותו סייח בסיכון (פניצילין G וג'נטמיצין), וטיפול בפסיליום בעקבות נוכחות חול בצואה.

למחרת נראה כי הצואה של הסייח תקינה, אולם בהמשך היום, העור באזור הפרינאום הימני התבקע ונראה נמקי ופגוע בין האנוס ושריר ה- semimembranosus. בבדיקה דיגיטלית הועלה החשד לקרע באורתרה שאושש לאחר ביצוע צילום ניגודי לאזור (הזרקת חומר ניגודי דרך האורתרה וצילום האגן - תמונה 1).

בעקבות נוכחות הקרע באורתרה, הוחלט על ביצוע temporary subischial urethrotomy על מנת לגרום להסתת שתן מהאזור הפגוע ולעודד החלמה. בפרוצדורה זו הוכנס קטטר פולי דרך פתח חדש שבוצע באורתרה באזור האגן (תמונה 2).

למחרת נראה כי הסייח מתחזק אולם נראה כי יוצא שתן גם מהקטטר וגם מאזור הקרע. לפיכך, הוחלט על ביצוע אנדוסקופיה לאורתרה לאיפיון הקרע.

כ-3 שבועות לאחר הניתוח השלישי הקטטר הוצא. הסייח שוחרר מספר ימים לאחר מכן לביתו כאשר הוא חיוני ועירני, הפצע באזור הפרינאום החלים לחלוטין והסייח מעביר שתן רק דרך הפניס בזרם וכמות יפה וללא מאמץ. בשיחה עם הבעלים, 3 חודשים לאחר השחרור, דווח לנו כי הסייח בריא ומתפתח בצורה תקינה, ללא כל עדות לבעיות כלשהן. כחודש לאחר מכן הסייח מת כפי הנראה מחשיפת יתר לקור בסופת שלגים ברמה"ג.

באנדוסקופיה נראה כי קיים קרע באורתרה הדורסלית באגן המכיל 25% מההיקף, באורך של 3 ס"מ ובעומק 3 ס"מ מהפרינאום (תמונה 3). כמו כן, נראה כי במיקום 20 ס"מ מהפתח של האורתרה נמצא Urethral plug אשר חוסם את תעלת השתן (תמונה 4). בנוסף נמצא ציסטיטיס קשה. עקב הממצאים הוחלט על החלפת האנטיביוטיקה לצפטיפור וקביעת ניתוח לתיקון הקרע.

בניתוח בוצעה גישה לאורתרה באמצעות Gokel's technique or pararectal approach. בשיטה זו ניגשים לאורתרה דרך הפרינאום, או במקרה שלנו, דרך הפצע שנוצר בין האנוס לשריר semimembranosus. ברגע שהקרע נחשף הוא נתפר בתפר המשכי. כמו כן, הוכנס קטטר פולי דרך הפתח החיצוני של האורתרה על מנת להרוס את ה-Urethral plug ולפתוח את האורתרה. בסוף הניתוח, הוחזר הקטטר שתן על מנת להקל על ההחלמה (תמונה 5).

הסייח התאושש יפה מהניתוח, אולם, לאחר מספר ימים, נראה שוב טפטוף שתן דרך הקרע, ובבדיקה באנדוסקופ אושר כי הקרע חודש ועל כן הניתוח בוצע באותו האופן בשנית. כמו כן, על מנת לשמור על תעלת השתן פתוחה ולוודא כי אין חזרתיות של ה-Urethral plug בוצע כל 2-3 ימים balloon dilatation (החדרת קטטר שתן עם בלונית וניפוחה מספר פעמים באזור שבו היה ה-Urethral plug) תחת טשטוש.

מספר ימים לאחר הניתוח השני נראה כי שתן דולף שוב מאזור הקרע של האורתרה. ההנחה הייתה כי קטטר השתן שנמצא במקום לא מצליח לבצע הסטת שתן באופן מספק ועל כן ההחלמה של הקרע לא מתאפשרת. על כן, הוחלט לנתח שוב, אולם הפעם לבצע Tube cystotomy בהנחיית לפרוסקופ לשם הסטת שתן מוחלטת מאזור הניתוח, ובנוסף תיקון הקרע באורתרה, כמו שבוצע בשני הניתוחים הקודמים.

לאחר ניתוח זה הסייח נראה חיוני וחזק, לא נראה טפטוף שתן מאזור הפרינאום באף שלב מההחלמה, אלא רק מהקטטר של ה- Tube cystotomy (תמונה 6).

ניתוחי מוח בחיות - דבר שבשגרה ומספר סיפורי הצלחה

ניתוחי פתיחת גולגלת נעשים באופן שגרתי במחלקת נירולוגיה בבית החולים להוראה שבבית דגן. האינדיקציות לכך הן רבות ומגוונות וכוללות הסרת גידולים, ניקוז והסרה של ציסטות או החדרת נקז לצורך ניקוז קבוע במצבים של הידרוצפלוס. לאחרונה נותחו בהצלחה שני יעלים מהטבע להסרת ציסטות של סצנרוס צרבראליס. שני היעלים הושבו לטבע אחת מהם נצפתה מלווה בצאצא צעיר לפני מספר חודשים.

מקרה ראשון: יעלי

יעל נובי מאזור עין עבדת, נקבה בוגרת צעירה נצפתה ע"י פקח רשות הטבע והגנים כשהיא מתנועעת בחוסר יציבות מספר ימים לפני שראה אותה נופלת מהצוקים ונשכבת לטראלית בתחתית המצוק. הפקח אסף אותה עם רכבו והגיע מיד לבית החולים הווטרינרי להוראה לאחר שהתייעץ בטלפון עם ד"ר רוני קינג ושריני הרשות אשר העריך שכנראה מדובר בציסטה של סצנרוס צרבראליס.

היעל הגיע לבית החולים במצב של סטופור ישירות לסי טי ולאחריו נכנסה לניתוח לצורך הוצאת הציסטה לצורך הניתוח, היעל עברה פרמדיקציה עם מידזולם, אינדוקציה עם פרופופול ומידזולם והרדמה בעזרת פנטניל ופרופופול לוריד. (תמונה 1)

במהלך ההרדמה היעל הונשמה תוך שמירה על לחץ Co2 סביב 30 ממ"מ על מנת לסייע בהורדת הלחץ התוך גלגלתי במהלך הניתוח. המיקום המדויק של הציסטה נקבע בעזרת מדידות על גבי הדמיה תלת מימדית של הטומוגרפיה הממוחשבת אשר בוצעה ליעל לפני כניסתה לניתוח (תמונה 2).

לאחר הסרת העור מעל האזור הרצוי בעצם קולף הפריאוסט ונקדח חור בקוטר של 1 ס"מ מעל האזור בו נצפתה הציסטה בקרבה הגדולה ביותר לעצם הגלגלתי.

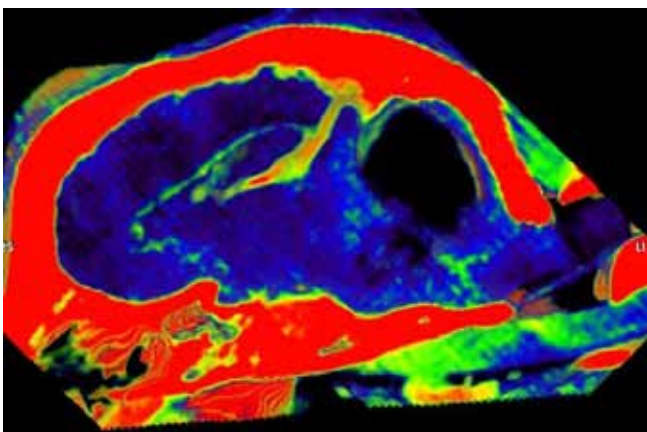
הדורה נפתחה מעל האזור החשוך ומחט תת עורית הוחדרה אל תוך פרנכימת המוח עד אשר נבע ממנה נוזל שקוף שהוא נוזל הציסטה. באותו מקום בוצעה דיסקציה כהה ונחשף קצה הציסטה אשר נתפס ע"י המוסטאט. על הציסטה כולה לצאת בשלמותה ומבלי שהיא נקרעת ומופצים ממנה הסקולקסים. לאחר הוצאת הציסטה הונח gel foam על גבי הפתח בפיהת הפשויות של שרירי הטמפוראליס נתפרו, אחריהן התת עור והעור נסגר בנילון 2-0 באופן שגרתי. רמון התעורר ללא עיקובים וכשעה לאחר ההתעוררות כבר נצפה רובץ אך עם ראש ישר ואוכל בהנאה.

יעלי התאוששה מהר וללא סיבוכים, היא שוחררה לספארי כעבור יומיים ולאחר עשרה ימים שם נשלחה לאקלום בחי-בר יוטבתה. לאחר חודש ביוטבתה ולאחר שהיעל נצפתה רצה קופצת מטפסת על סלעים והכל ביציבות ושיווי משקל מושלמים שוחררה היעל לטבע באותו מקום בו נמצאה חודש וחצי קודם לכן. לצואר היעל חובר משדר והיא נמצאת במעקב מאז השחרור.

היעל שבה והתחברה לקבוצה של יעלים ודי מהר הרתה והמליטה את הצאצא הראשון שלה.

תמונה 1: היעל לאחר תחילת ההרדמה (בתמונה היעל הזכר ממקרה 2)

תמונה 2: בדיקת CT (בהדמיה תלת מימדית) של היעל מתיאור המקרה הראשון, בה ניתן לראות ציסטה אשר תפסה נפח משמעותי מהצרבלום

מקרה שני : רמון

יעל נובי המתגורר באזור מצפה רמון, זכר בוגר, הובא אל בית החולים הווטרינרי של האוניברסיטה העברית עקב תלונה על שינויים התנהגותיים, חולשה, הטיית ראש וריצוד עיניים. בהיסטוריה נצפה כבעל התנהגות לא שגרתית בשלושה ימים שלפני הבאתו, הוא נראה לפקח הרשות חלש ורזה ובסופו של דבר נאסף מחצר בית במצפה רמון ללא שהתנגד או נדרש לטשטוש כימי כלשהו.

בבדיקה פיזיקלית בבית החולים לחיות בר לא נצפו פגיעות חיצוניות. רמון היה ערני אך אובחן כדמנטי מאחר ולא ניסה לברוח או לתקוף את הסובבים. מדדיו החיוניים היו תקינים, מצבו הפיזי הוערך כ-5/2 בבדיקה נוירולוגית ראשונית נמצא כסובל מהטיית ראש לשמאל, ניסגמוס פתולוגי ותגובת אישון איטית בעין ימין. רמון החל טיפול ראשוני בנוזלים לוריד (LRS+ דקסטרז) , אנטיביוטיקה (בייטריל 5%, תת עורית) משכך כאבים (קטפורפן, לשירר) וטיפול אנטיפרזיטרי (פרפנזין) . ביום למחרת ניצפה כשהוא בנוסף למה שנמצא יום קודם גם מבצע סיבובים לצד שמאל. הסימנים הנוירולוגיים הללו מעידים על לקות במוח הגדול ובמערכת שיווי המשקל.

בדיקות דם ושתן כלליות לא העידו על ממצאים חריגים. החדש בשלב זה היה לכיוון של ציסטה של סצנורוס צרבראליס והיעל הובא לבית החולים לצורך המשך אבחון נוירולוגי. בבדיקת CT התפרסה לאורך האונה הפרונטלית, הטמפורלית והפיריפורמית בצד ימין (תמונה 3).

החדש העיקרי בשלב זה היה אכן שמדובר בציסטה של Tenia Multiceps שהינה תולעת מעיים שמאכסנה הסופי שייך למשפחת הכלביים. ניהול המקרה שלו דומה מאוד למקרה שתואר קודם לכן. בעקבות האבחון בוצע ניתוח על פי התיאור של הניתוח הקודם. עם סיום הניתוח, הציסטה נשלחה למחלקת פרזיטולוגיה במכון הווטרינרי ואושש החדש שזוהי ציסטה של Tenia Multiceps (תמונה 4).

היעל התעורר ללא כל סיבוכים והחל לאכול תוך שעה מההתעוררות (תמונה 5).

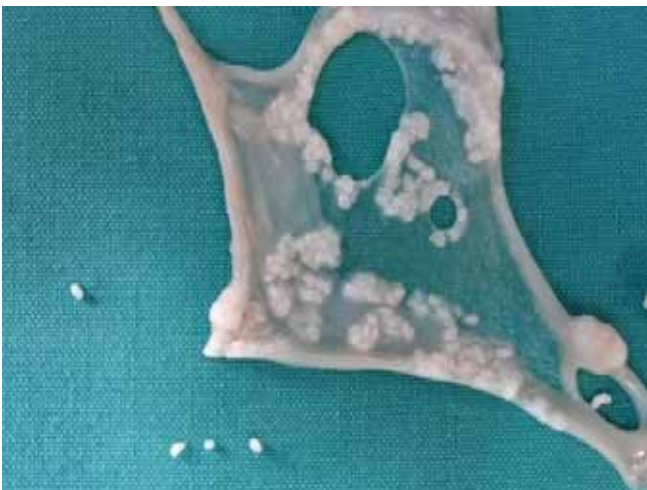
כעבור יומיים של אשפוז במחלקת סוסים בבית החולים להוראה, הועבר היעל לספארי להמשך התאוששות. בבדיקה נוירולוגית 10 ימים לאחר הניתוח, היעל יציב וחזק, אוכל בתיאבון, מגלה סימנים של לחץ ותוקפנות כלפי הבאים לבדוק אותו ואף מסוגל לקפוץ לגבהים בדיוק ובאופן יציב ביותר. הטיית ראש קלה עדין נראית מידי פעם אך לא נראה שפוגעת בתפקוד שלו.

שני סיפורים אופטימיים אלו מראים שניתן לטפל, לשקם ולהחזיר אל הטבע חיות בר שחלו וההשקעה של כל הגורמים המסורים שמשתפים פעולה על מנת לטפל בחיות המופלאות האלו איננה לשווא. לכל אחד מהגורמים חלק שווה בטיפול ההצלחה. בשני מקרים אלו שיתפו פעולה, פקחי רשות הטבע והגנים, וטרינר הרשות, רופאי וצוות בית החולים לחיות בר, רופאי ושכנאי בית החולים הווטרינרי להוראה, צוות החי בר ביוטבתה וכמובן הטבע שחיכה להם ופתח את דלתו בפניהם כששבו.

עם שובה של **ד"ר אורית חי**, חזרה מחלקת נוירולוגיה להרכב מלא, והמחלקה מקבלת מקרים בתפוקה מלאה!

תמונה 3: בדיקת CT של היעל מתיאור המקרה השני, בה ניתן לראות ציסטה אשר התפרסה לאורך האונה הפרונטלית, הטמפורלית והפיריפורמית בצד ימין

תמונה 4: הציסטה שהוסרה ממוח היעל. ניתן לראות את הסקולקסים בתוכה

תמונה 5: היעל מתיאור המקרה השני לאחר התאוששות מהניתוח

בית החולים מברך את האינטרנים החדשים שהצטרפו לכוחותינו ומאחל להם שנה מוצלחת, מאתגרת ומלמדת!

בחיות קטנות

ד"ר לירון אורון

בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2012. בעלת תואר ראשון במדעי המוח מטעם אוניברסיטת בר אילן. מגדלת באהבה רבה את "חן", כלבה דלמטית מעורבת שנמצאה ברחוב לפני מספר שנים.

ד"ר סיון מגדל

בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2012. במהלך לימודי הוטרינריה עבדה גם כטכנאית בבית החולים הוטרינרי במחלקות החירום והאישפוז. מגדלת באהבה את "ראול", כלב בוקסר מעורב בן 7 שנים.

ד"ר אלינה שיינר

בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2012. בעלת תואר ראשון לביולוגיה בטכניון, חיפה. במהלך לימודי הוטרינריה עבדה כטכנאית בבית החולים הוטרינרי במחלקות החירום והאישפוז. מגדלת באהבה עם בן זוגה את "מיזוז", כלב חתול מעורב בן 2.5 שנים שנמצא משוטט ברחובות, ואת "בולי", חתול מעורב כבן 3 שנים.

ד"ר סיגל אשכול

בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2012. עבדה במשך שנתיים כאסיסטנטית במרפאה וטרינרית פרטית. מגדלת באהבה רבה ביחד עם בעלה את הכלבים "הירו" ו"גולדה" והחתול "סוי".

ד"ר שימי ברטשניידר

בוגר ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2012. במשך שנתיים עבד כעוזר הוראה בקורס אנטומיה של ביה"ס, במהלך לימודי הוטרינריה. גר עם זוגתו וכלבתם המשותפת ברמת גן.

ד"ר הילה סלע

בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2011. במהלך לימודי הוטרינריה עבדה כטכנאית בבית החולים הוטרינרי במחלקות החירום האישפוז ובמעבדה. לאחר סיום לימודיה עבדה כרופאה וטרינרית ברשת מרפאות וטרינריות. מגדלת באהבה רבה את החתולות "סופי", "זואי" ו"בזינגה".

בחיות גדולות

ד"ר קן שעבון

בוגרת תואר ראשון מאוניברסיטת תל אביב במדעי החיים מורחב. שנת התנדבות בחווה לרכיבה טיפולית הובילה אותה אל הסוסים, ומשם הדרך ללימודי וטרינריה הייתה קצרה. בוגרת ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית, מחזור 2012.

ד"ר דן גלסר

בוגר ביה"ס לרפואה וטרינרית על שם קורט, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית, מחזור 2011. במהלך לימודי הוטרינריה עבד כטכנאי במחלקת הסוסים. מאז היותו צעיר גידל סוסים עם משפחתו בהנאה מרובה. כיום נשוי ואב לשניים ובשעות הפנאי (כשישנו) אוהב לרכב.

